

طرح و دفاع از دعوای تنفیذ قرارداد

شامل : نمونه آراء دادگاه‌های بدوی و تجدید نظر.
نمونه آراء وحدت رویه هیأت عمومی دیوان عالی کشور .
نظریه‌های مشورتی اداره کل حقوقی قوه قضائیه.
آراء و نظرات قضات و حقوقدانان.
نشست‌های قضایی.

مهری قلمی

وکیل پایه یک دادگستری

سرشناسه: قاسمی، مهدی، ۱۳۵۹ -
 عنوان و نام پدیدآور: طرح و دفاع از دعوای تنفیذ قرارداد
 مشخصات نشر: تهران: چراغ دانش، ۱۳۹۴.
 مشخصات ظاهری: ۲۲۲ ص.
 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۶۵۴-۳۰-۹
 وضعیت فهرست نویسی: فیبای مختصر
 یادداشت: فهرست نویسی کامل این اثر در نشانی: <http://opac.nliai.ir>
 یادداشت: قابل دسترسی است
 یادداشت: کتابنامه.
 شماره کتابشناسی ملی: ۳۷۹۸۶۰۴

شناسنامه

عنوان کتاب: طرح و دفاع از دعوای تنفیذ قرارداد
 مؤلف: مهدی قاسمی
 ناشر: انتشارات چراغ دانش
 ناظر چاپ: رسول زینالی
 صفحه آراء و طراح جلد: محمدرضا خزینه دارلو
 نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۴
 قطع و تیراژ: رقعی، ۱۰۰۰ نسخه
 قیمت: ۱۲۰۰۰ تومان
 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۶۵۴-۳۰-۹

www.cheraghdanesh.com

دفتر مرکزی: تهران، میدان هفت تیر، ورودی مدرسه، کوچه مازندرانی، پلاک ۴، طبقه‌های ۳ و ۶ واحدهای ۱۲ و ۱۳
 تلفن بخش و فروش: ۸۸۱۴۰۶۰۱ - ۰۲۱

حق چاپ برای انتشارات چراغ دانش محفوظ است

فهرست مطالب

پیش گفتار:	۱۱
فصل اول: کلیات	۱۵
مبحث اول: مفاهیم واژه‌های کلیدی	۱۷
گفتار اول: مفهوم لغوی و عرفی	۱۷
بند اول (مفهوم لغوی دعوی	۱۷
بند دوم (مفهوم لغوی تنفیذ	۱۷
بند سوم (مفهوم لغوی قرارداد	۱۸
گفتار دوم: مفهوم حقوقی	۱۸
بند اول (مفهوم حقوقی دعوی	۱۸
بند دوم (مفهوم حقوقی تنفیذ	۱۹
بند سوم (مفهوم حقوقی قرارداد	۲۰
مبحث دوم: دعوی تنفیذ قرارداد	۲۱
گفتار اول: معرفی دعوی تنفیذ قرارداد	۲۱
گفتار دوم: هدف از طرح دعوی تنفیذ قرارداد	۲۴
بند اول (اخذ تأیید از دادگاه نسبت به صحت و اصالت قرارداد منعقد شده	۲۴
بند دوم (اعتبار بخشیدن به سند عادی جهت استفاده از آثار حقوقی آن	۲۶
بند سوم (ضرورت اخذ حکم تنفیذ قرارداد به جهت تصریح قانون‌گذار در موارد	
مشخص قانونی (موارد اجباری طرح دعوی تنفیذ قرارداد)	۲۷
فصل دوم: شیوه‌های عملی طرح دعوی تنفیذ قرارداد	۳۰
مبحث اول: ارکان طرح دعوی	۳۱
گفتار اول: وجود قرارداد بین طرفین دعوی	۳۱
گفتار دوم: تنظیم دادخواست	۳۶
بند اول (طرفین دعوی:	۳۷
بند دوم (تعیین خواسته و بهای آن:	۴۰
بند سوم (دلائل و منضمات دادخواست	۴۲
بند چهارم (شرح دادخواست	۴۴
بند پنجم (نمونه دادخواست	۴۶
مبحث دوم: رسیدگی قضایی به دعوی تنفیذ قرارداد	۵۱
گفتار اول: تقدیم دادخواست و تعیین وقت رسیدگی	۵۱

۵۳	گفتار دوم : پذیرش یا عدم پذیرش دعوی تنفیذ قرارداد
۵۵	بند اول (استدلال‌های حقوقی در راستای لزوم پذیرش دعوی تنفیذ قرارداد
۵۸	بند دوم (مستندات حقوقی و قانونی موافقان پذیرش دعوی :
۶۱	بند سوم) مشروح نظرات موافقان پذیرش دعوی
۷۴	گفتار سوم : رویه قضایی در خصوص پذیرش دعوی تنفیذ قرارداد :
۷۵	بند اول (نمونه آراء دادگاه‌های بدوی و تجدید نظر :
۱۰۹	بند دوم (نشست قضایی :
۱۱۱	بند سوم (نظریات مشورتی اداره کل حقوقی قوه قضائیه :
۱۱۴	فصل سوم : شیوه‌های عملی دفاع از دعوی تنفیذ قرارداد
۱۱۵	مبحث اول : دفاعیات عام
۱۱۶	گفتار اول : اهم ایرادات و موانع رسیدگی در دعوی تنفیذ قرارداد
۱۲۱	گفتار دوم : دفاع عام در ماهیت دعوا
۱۲۲	بند اول (انکار قرارداد
۱۲۳	بند دوم (ادعای جعل، انکار یا تردید
۱۲۴	گفتار سوم : دعوی متقابل
۱۲۵	مبحث دوم : دفاعیات خاص
۱۳۶	گفتار اول : ایرادات اصلی وارد بر اساس دعوی تنفیذ قرارداد :
۱۲۶	بند اول (بررسی ایرادات
۱۳۵	بند دوم (مخالفت دعوی تنفیذ قرارداد با برخی مقررات موضوعه :
۱۳۹	بند سوم (مشروح نظرات مخالفان پذیرش دعوی تنفیذ قرارداد :
۱۵۲	گفتار دوم : دفاع با استناد به رویه قضایی :
۱۵۳	بند اول (نمونه آراء دادگاه‌های بدوی و تجدید نظر :
۱۸۵	بند دوم (نشست قضایی
۱۸۶	بند سوم (نظریات اداره کل حقوقی قوه قضائیه
۱۸۷	خاتمه
۱۹۶	ضمائم کتاب
۲۲۲	منابع و مأخذ

پیش گفتار:

در مراجعات به محاکم قضایی و با اندکی تأمل و بررسی مشخص می‌شود که در موضوعات واحد، آراء و نظرات مختلف و متفاوتی وجود دارد که تشّت آنها نتیجه‌ای جز تضییع حقوق مراجعین به محاکم قضایی ندارد و چه بسا همین تشّت آراء موجبات سلب اعتماد از جامعه حقوقی را فراهم ساخته و سایر علل و عوامل بی‌اعتمادی را تحت‌الشعاع قرار داده باشد، از این رو لازم است راه کارهایی پیش‌بینی شود تا از آن طریق از گستردگی دامنه تشّت آراء و در نتیجه فراهم شدن زمینه‌های بی‌اعتمادی به جامعه حقوقی جلوگیری گردد.

نقد و بررسی رویه قضایی در موضوعات خاص می‌تواند یکی از این راه کارهای عملی باشد که تأثیر به‌سزایی در تبیین و توضیح موضوع داشته و باعث می‌شود فهم مخاطبین نسبت به مسائل حقوقی ملموس‌تر و عینی‌تر گردد. از طرف دیگر، جمع‌آوری اندیشه‌های حقوقی در خصوص یک موضوع خاص علاوه بر این‌که می‌تواند مبین گستردگی آراء و نظرات و استدلال‌های اندیشمندان در حوزه‌های مختلف حقوقی باشد؛ به همان نسبت می‌تواند زمینه‌های درک مشترک از آن موضوع را در راستای کاهش تشّت آراء و ایجاد وحدت رویه فراهم سازد چه اینکه، آشنایی جامعه حقوقی با مبانی استدلالی یکدیگر می‌تواند فرصتی برای به نقد کشاندن نظرات و در نهایت انتخاب نظری مستدل و متقن ایجاد نماید که قطعاً نتیجه این‌گونه تبادل آراء و نظرات تأثیر مستقیمی در گسترش عدالت اجتماعی و اعتماد افراد جامعه به دستگاه قضایی و جامعه حقوقی و در نهایت تعالی فرهنگ حقوقی جامعه خواهد داشت.

بررسی «دعوی تنفیذ قرارداد» به عنوان موضوع این نوشته نیز یکی از موارد عدیده اختلاف نظر بین محاکم قضایی است که تاکنون آراء متعارضی در خصوص آن صادر شده و هنوز صدور این گونه آراء ادامه دارد و استمرار همین تعارض آراء ما را بر آن داشت تا با بررسی مبانی فکری و استدلالی صاحب نظران و صاحب قلمان حقوقی و قضایی، به جمع آوری بخشی از رویه قضایی حاکم بر این موضوع به پردازیم تا شاید جمع آوری نظرات حقوقدانان و آراء صادره از محاکم و تجزیه و تحلیل آنها در یک مجلد، در همسو شدن مبانی استدلالی حقوقدانان و قضات محاکم و رفع اختلاف نظرها جهت ایجاد زمینه های وحدت رویه قضایی مؤثر واقع گردد. چه این که از نظر نگارنده، اختلاف نظر بین حقوقدانان در خصوص یک موضوع واحد تا زمانی شایسته بوده و موجبات رشد و بالندگی عرصه حقوقی را فراهم می سازد که این اختلاف نظرها محدود به محیط های علمی و دانشگاهی گردد و اگر این اختلاف نظرهای علمی از طریق آراء صادره از محاکم قضایی به بطن زندگی مردم جامعه کشانده شده و در آنجا نتایج خود را به منظره ظهور برساند به آفت حقوقی تبدیل شده و نتایج زیانباری به همراه خواهد داشت چرا که؛ در بسیاری موارد، عموم مردم قدرت تجزیه و تحلیل مباحث حقوقی و مبانی علمی و استدلالی آنها را نداشته و اختلاف نظر در این گونه موضوعات و در نتیجه صدور آراء متعارض از دادگاه ها را ناشی از ضعف علمی و عدم سلامت اخلاقی و بی عدالتی دستگاه قضایی می دانند و لذا لازم است که این اختلاف نظرها در همان محیط های علمی و دانشگاهی بررسی و جمع بندی شده و در دستگاه قضایی به حداقل برسد و در موارد حداقل نیز، دستگاه قضایی در عمل به وظیفه اساسی خود جهت ایجاد وحدت رویه قضایی تسریع و اهتمام ورزد.

در همین راستا، گردآوری آراء صادره از محاکم در خصوص موضوعات مشخص برای تبادل آراء و نظرات حقوقدانان و عنداللزوم نقد و تحلیل آنها به شدت در عرصه حقوقی کنونی احساس می شود و این نوشته گام کوچکی در این مسیر بوده که امیدواریم تداوم آن در سایر موضوعات حقوقی در نیل به این هدف مؤثر بوده و صاحبان علم و فضل نیز در ادامه این مسیر با ابراز نظرات سازنده خود، جویندگان علم از جمله این حقیر را همراهی نمایند.

در پایان بر خود فرض می دانم که از مساعدت و همکاری تمام عزیزانی که بنده را در تألیف و گردآوری این نوشته یاری نموده اند تشکر و قدردانی نمایم از جمله از همسر عزیز و فداکارم که با صبر و بردباری همیشگی خود، فرصت های مناسب برای تألیف این کتاب را برای بنده فراهم نمودند و از همکاران فاضل و اندیشمند وکیل و قضات عالم و بصیری که با نظرات مشورتی خود بر غناء علمی این نوشته افزودند. هم چنین از همکار و برادر همیشه بزرگوارم جناب آقای مهدی زینالی که مشوق بنده در تألیف این کتاب بوده و به عنوان مدیر انتشارات چراغ دانش در کنار سایر همکاران خود زحمت چاپ و نشر آن را تقبل فرمودند.

مهدی قاسمی - بهمن ماه ۱۳۹۳